

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2234/2022
27.08.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., као власника СКР „ОПС“ Нови Пазар, чији је пуномоћник Стево Зечевић, адвокат из ..., умешача на страни тужиоца „Свет - Куст“ ДОО Београд, чији је пуномоћник Душан Лајевић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство финансија, Пореске управе Београд, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3869/20 од 27.05.2021. године, у седници одржаној 27.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3869/20 од 27.05.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 5274/19 од 03.10.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 4.560.000,00 динара са законском затезном каматом од 24.05.2006. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 643.850,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да умешачу на име трошкова поступка плати 330.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3869/20 од 27.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу трећем изреке, тако што је одбијен захтев умешача на страни тужиоца за наканду трошкова поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за наканду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд починио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, будући да та повреда не представља дозвољени ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је 16.08.2004. године, као власник СКР „ОПС“ са седиштем у Новом Пазару и купац са предузећем „Свет – Куст“ ДОО са седиштем у Београду, као продавцем закључио уговор о купопродаји робе, по коме му је продавац требао да набави робу у Турској по цени коју ће продавац формирати после царинења у моменту примопредаје робе купцу. Дана 23.08.2004. године продавац је купцу издао: фактуру бр. 34/04, отпремницу бр. 34/04 и пријемницу бр. 34/04, све за количину од 50.279 метара тексас платна. ББ је као овлашћено лице увозника „Свет – Куст“ ДОО примила од тужиоца аванс за продато тексас платно и дала налог шпедитеру ангажованом за превоз увезене робе за 50.279 метара тексас платна преда тужиоцу, јер је он ту количину купио авансно. Роба је камионом доведена у Нови Пазар у петак, па је ВВ, радник шпедитера већ истог дана добио усмени налог од свог претпостављеног да по царинењу робе, робу преда тужиоцу који је њен власник, јер је шпедитеру такав налог дало овлашћено лице увозника предузећа „Свет – Куст“. Тужилац је сутрадан, у суботу дошао да подигне робу и са шпедитером је направио потребну документацију за преузимање робе и дао пореску изјаву да је роба његова, али представник шпедитера му је тада рекао да не може да му преда робу, јер новац који је потребан за царинење још није уплаћен на рачун, па је ББ, као овлашћено лице увозника, отишла у Београд да плати царину и обавестила га о плаћању и рекла му да у понедељак ујутро може да подигне робу од шпедитера. Шпедитер је позвао тужиоца око 11,00 часова у понедељак и рекао му да може да преузме робу, али, око 13,00 часова поново га је позвао и рекао да дође, јер пореска управа не дозвољава издавање робе. Када је тужилац дошао и показао инспекторима потребну документацију о томе да је роба његова, инспектори је нису уважили. Фактура, пријавница и отпремница су сачињене 21.08.2004. године, у време када је овлашћено лице увозника дало налог шпедитеру да тексас платно које је увезено за тужиоца по царинењу преда њему, међутим, како тада увозник још није исплатио потребан новац за царинење, на ове документе стављен је први наредни радни дан односно понедељак 23.08.2004. године, до када је новац за царинење требало да буде уплаћен и роба предата тужиоцу. Дана 23.08.2004. године орган тужене – Одсек пореске полиције Нови Пазар, одузео је наведену робу од радника шпедитера – возача ГГ и она је предата Пореској управи Београд по записнику о примопредаји робе од 24.08.2004. године, а због пореског дуга продавца наведене робе – предузећа „Свет – Куст“ ДОО Београд. Током овог поступка решењем од 15.03.2006. године одређена је привремена мера којом је туженој забрањено располагање и отуђење предметне робе, са важношћу до правноснажног окончања овог поступка. Тужена је отуђила предметну робу у

поступку принудне наплате пореске обавезе пореског обвезника „Свет – Куст“ ДОО Београд, тако што је на основу закључка Министарства финансија, пореске управе, филијале Стари Град од 18.05.2006. године одређена трећа продаја покретних ствари, пописаних, процењених и заплењених од тог пореског обвезника, и то усменим и јавним надметањем, а која је обављена 24.05.2006. године када је понуђач ДД из ... дао најповољнију понуду у износу од 4.560.000,00 динара. Понуђач је уплатио овај износ, па му је предметна роба предата, о чему је сачињена потврда о продаји и предаји робе, издата од стране Републике Србије, Пореске управе, Филијале Стари Град од 26.05.2006. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су обавезали тужену да тужиоцу накнади штету коју је претрпео одузимањем предметне робе применом члана 34. Закона о основама својинскоправних односа и члана 172, 186. и 277. Закона о облигационим односима. Ово, јер су утврдили да је у моменту одузимања робе 23.08.2004. године тужилац по основу уговора о купопродаји од 16.08.2004. године и по фактури, отпремници и пријемници на које су стављени датуми 23.08.2004. године био власник робе коју су органи тужене одузели због пореског дуга продавца предузећа „Свет – Куст“ ДОО Београд, а затим је тужена и поред забране отуђења робе, изречене привременом мером донетом током овог поступка, предметну робу јавним надметањем продала 24.05.2006. године за износ од 4.560.000,00 динара и 26.05.2006. године предметну робу предала купцу, на који начин је тужиоцу причинила штету у висини вредности ове робе, те да је тужена дужна да му накнади штету на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима.

По оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије правилан је закључак нижестепених судова да у овом случају постоји одговорност тужене за тражену накнаду штете, а код утврђеног да је тужилац у моменту одузимања и продаје робе био власник предметне робе, и да је и поред забране отуђења робе одређене привременом мером донетом током овог поступка тужена предметну робу продала јавним надметањем и предала купцу.

Чланом 34. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да на основу правног посла право својине на покретну ствар стиче се предајом те ствари у државину стицаоца, ставом 2, да предаја покретних ствари сматра се извршеном и предајом исправе на основу које стицалац може располагати том ствари, као и уручењем неког дела ствари или издвајањем или другим означавањем ствари које значи предају ствари, док је ставом 4. истог члана прописано да ако стицалац права својине на покретну ствар остави ту ствар и даље у државини преносиоца по неком другом основу, он стиче право својине на њу у тренутку закључења правног посла са власником ствари на основу кога се стиче право својине.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем своје функције. За заснивање одговорности правног лица у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима потребно је да је његов орган поступао незаконито (поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други пропис или општи акт примени) или да је поступао неправилно (поступање противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности који није у складу са општим нормама вршења службе) и да се

тако поступање према насталој штети односи као узрок према последици (узрочно последична веза).

По оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепених судова да је тужилац био власник предметне робе у време њеног одузимања у смислу члана 34 ст. 2. Закона о основама својинскоправних односа, те да стога као власник може захтевати накнаду штете од тужене. Наиме, код утврђеног да је тужилац као купац са умешачем на страни тужиоца – као продавцем закучио уговор о купопродаји предметне робе 16.08.2004. године, да је продавац робе дао налог шпедитеру два дана пре одузимања робе да робу преда тужиоцу, као купцу, о чему је шпедитер пре одузимања робе сачинио потребну документацију коју је предао тужиоцу, то је тужилац стекао право својине на предметној роби на основу правног посла и предајом исправе на основу које може располагати том ствари. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права приликом оцене активне легитимације тужиоца.

Код утврђеног да је роба која је била власништво тужиоца одузета ради наплате пореског дуга умешача на страни тужиоца односно продавца, то постоји одговорност тужене у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима и правилно су одлучили нижестепени судови када су обавезали тужену да тужиоцу накнади материјалну штету у вредности одузете робе. Стога су оцењени, као неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Остали наводи ревизије тужене се непосредно или посредно односе на оцену доказа и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, који наводи нису посебно размотрени, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено, не доводе у сумњу правилност одлучивања и примену материјалног права садржаног у одредбама Закона о основама својинскоправних односа и Закона о облигационим односима.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић